

PERIÒDICH SATÍRICH,

SEMANAL, 12-25-30-35-40-45-50-55-60-65-70-75-80-85-90-95-100

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

TEODORO LLORENTE.

TEODORO LLORENTE.

¿Qui no coneix, de nom siquiera, al il·lustre director del periòdich *Las Provincias* de Valencia? Teodoro Llorente, fill de aquella hermosa ciutat es la representació més genuïna del renaixement literari valencià que tant de prop ve seguint al renaixement literari de Catalunya.

A partir del primer moment en que aquest últim va iniciar-se, se sentí desde Barcelona l'eco de una veu simpàtica y amiga, procedent de las riberras del Turia. Era la veu de Llorente. Sa poesia *Valencia y Barcelona*, cant de la fraternitat antiga dels dos pobles, es una inspiració de aquelles que quedan com una de las més ricas joyas de una literatura.

Totas las composicions del poeta valencià están saturadas de aquella poesia fresca y abundosa, franca y espontànea, que mana del cor com una font pura y cristalina. Encantan tant per la facilitat de la forma, com per la noblesa del fondo.

Al mateix temps que l'idioma matern, variant del català, ha cultivat Llorente la poesia castellana. De son coneixement de la llengua de Garcilaso 'n son una prova patent, a part de algunas composicions originals, sas magnificas traduccions de poetas alemanys, y especialment la del poema *Faust* de Goethe, que per sa exactitut al mateix temps que per lo castissa de llenguatge, figurará sempre com un modelo de traduccions.

Com a periodista alcanza també un lloch envejable

Las Provincias de Valencia es un dels periòdichs mes ben redactats y millor confeccionats d'Espanya.

Llorente defensa las doctrinas conservadoras; pero no es propiament un home de partit. Sobre

las conveniencies del seu bando coloca sempre 'ls dictats de la sèva consciencia: al interès polítich anteposa sempre l' interès nacional.

Es ademés molt tolerant é imparcial.

Jo crech que la enemich més acerrim de las sèvas ideas, podría dirli:

— ¡Si tots los conservadors ray, fossen com vosté!...

En l' últim certámen celebrat per lo *Rat Penat* guanyá dos premis ab una sola composició, adquirint ademés lo títol de *Mestre en Gay Saber*.

Se titula *Les glories de Valencia*, y ab gust la transcriuríam íntegrament per poch que l' espay nos ho permetés. Donarém d' ella no obstant la part que forma 'l cos de la mateixa ó siga aquella que 's refereix exclusivament á las glories valencias, prescindint de las estrofas primeras y de l' última, que son altrás tantas endressas á la Reyna regent, ofertora de un dels premis guanyats per l' autor de

LES GLORIES DE VALENCIA.

— «Com la gentil sirena que á la vora de la mar, que l' aclama per senyora, entre perles y flors s' ha recolat, dorm Valencia en la platja llevantina, y son front hermosíssim illumina lo raig primer del sol enamorat.

»La guarden dos jegants: Penyacolosa, que ab corona de boyres tenebrosa ciny lo tosal rugós, cubert de neu; y el gran Mongó, la resplandent montanya que en lo lluminich ether lo cap banya y en l' ona clara de la mar los peus.

»Dos rius, amants de s' agraída terra, volquen per ella en la lluntana serra entre alegres pinars, les urnes d' or: lo Xúquer brau, que ab amorosa furia s' esparrama en sos camps; y el noble Turia que á ses plantes rendit, desangrat mor.

»¡Valencia meuha! ¡Ramellet d' Espanya! Sols ta grandesa á ta hermosura guanya; ¿quí contara tes glories punt per punt? Quan l' auba apunta de la patria historia, ya espanta al món, com ta millor victoria, la flamerada inmensa de Sagunt.

»Per tú, lo glavi venjador trencaren los guerrers lusitanichs. y penjaren l' escut en ton verger anyoradís; y l' alarb, ovidant en tes riveres los oasis d' acacies y palmeres, trová en tú son fantástich paradís.

»Veente en s' s brasos afligida y bella, lo Cid Campeador, sol de Castella, vingué á lliurarte del injust afront; tú fores sa gloriosa desposada: nostre Jaume, lliurante altra vegada, la corona real cenyí á ton front.

»Posá en tos muscles. pórpora del poble, la gramalla civil; en ta má noble la senyera triunfal del Rat-Penat: en ton gran cor lá imatge de María, y en tos bons furs un manament que día: «*Virtut y ley justicia y libertat.*»

»Ciutat ditjosa y mare benhaurada, Déu t' ha fet la mercé que més t' agrada: te otorgá illustres fills, dignes de tú; y pera fer tes glories més completes, sabis y sants, artistes y portes, son or tots porten al capdal comú.

»a inteligencia te dorá l' lufs Vives: sa inspiració Ausias March, Joanes, les vives

llums del art ideal, que adora y creu; son cívich heroísme Vinatea: Jofré sa caritat, que fort el fea: Ton sant Apóstol lo temor de Déu.

»¡Quán gran en tot passat vuy te contemple, agenollada dintre 'l gótic temple, pactant tes lleys en respectades corts, donant joyells als trovadors gloriosos, filant l' hebra sutil dels capells rossos, Cullint sucrenyes fruytes dels teus horts!

»Gotjosa, culta, artística, inspirada, corries á la festa, enjoyellada, repicant viva lo moresch tabal. Iglesias, llonges y palaus bastíes; y per anunciá al món tes alegríes, lo Miquelot alsaves colosal.

»Mes, quan sonava la clamor de guerra, quan invadía ta volguda terra y ta llar profanava l' estranger, per despertarte, y en ta má nyerviosa posar de nou la espassa victoriosa, prou era 'l crit d' un pobre palleter.

»¡Guarda sempre, Valencia, en tes entranyes eixe foch bén encés! Pera que guanyes igual victoria en guerrejar millor, te presenta la Pau ses armes noves: munta al carro encantat que llest ya troves, y corre á la batalla sens temor.

»Derroca 'ls murs, les serres aportella; clava en l' erial perdut fonda la rella; busca el riu dins les roques amagat; llansa á totes les mars naus voladores; fes rugir les triunfals locomotores baix l' arch gloriós del tunel asombrat.

»Y quan los himnes de victoria cantes, quan los quatre elements besen tes plantes, exclaus somessos y titáns vensuts, deposita 'ls llorers als peus del ara; alsa ton rostre, illuminat encara per la fé antiga y les natalis virtuts.

»Y vorás, allá dalt, reyna y senyora dels ángels, á la Verge, triunfadora del ducte, y del pecat, y del infern, que per tú baixa 'l front adolorida, y com mare amorosa te convida ab l' esperança del repós etern.

UNA OLLA DE GRILLS.

No 'm refereixo á la comedia catalana del seyyor Barò que porta aquest títol, sino á una altra comedia en no se quants actes, que fa ja algún temps que dura; á la comedia catalanista.

Fora inútil repetir que no perteneixém nosaltres á la companyia ni á la empresa, y que 'ls incidents de la cosa no 'ns interesan més ni menos que las escenas de una obra teatral al espectador que las contempla tranquilament repapat en una butaca de la platea, ab perfecte dret á aplaudir lo que li agrada, á xiular lo que 'l disgusta... y fins á pendre 'l barret y anarse'n quan se senti cansat del espectacle.

Aixis donchs. síans permés fer una lleugera critica de la funció qu' está donantse en aquests moments... no s: si á benefici dels castellans.

Després de una serie d' anys de catalanisme manso, inofensiu... y en vers, en que 'ls Peres y 'ls Jacmes *anaven á castanyes* ab en Felip V; en que la gravísima qüestió de las *as* y de las *es* acalorava á las maynadas floralescas, segons uns, ó á les *maynades floralesques*, segons altres, esdevingue un periodo altament propici al desarrollo de las tendencias y aspiracions regionalistas.

La revolució de setembre, que havia despertat tant grans entusiasmes, sucumbia á mans de la restauració borbónica, sent més los desenganyats que 'ls que conservavan intacta la fé en las ideas per aquella proclamadas. La restauració més que un remey sigué una agravació del esceptisme que s' havia apoderat de lo opinió pública, sobre tot, després dels funestos tractats de comers, del augment de las contribucions y del desgabell administratiu, cada día més deplorable.

Dogmas que 's proclamaren en vista de tot aixó:

«Tots los partits polítics son iguals»

«Madrid es lo càncer d' Espanya.»

«Se necessita un nou sistema, radicalment oposat al unitarisme, per salvar á la nació.»

«Per nosaltres, deyan los més exagerats, no hi ha mes nació que Catalunya... Las demès regions, si volen, que s' arreglin.»

Y vingue, naturalment, lo que havia de venir: una concentració d' elements heterogéneos, fins á las horas dispersos, proclamant lo regionalisme catalá.

Arrastrats per las circumstancies y tal vegada sense donarse'n compte, 's trobaren en un mateix camp, los regionalistas del renaixement literari, plens de ilusions més ó menos infantils; los tradicionalistas partidaris de l' antigó, que no veurían al disgust lo triomf de 'n Carles VII, sempre que aquest tragués los furs de Catalunya de la tomba en que jauhen, desde l' any de desgracia de 1714; los separatistas que sense encomanarse á Dèu ni ab diable segregarian á Catalunya del resto d' Espanya y la voltarian de una gran muralla semblant á la de la Xina, per evitar que cap foraster pogués entrarhi, ni cap catalá pogués sortirne; y per últim los desprendiments de tots los partits polítics militants: conservadors disgustats de 'n Cánovas constitucionals cremats ab en Sagasta; republicans de totas las fraccions y principalment de la federal, cansats de sas respectivas jefaturas... Total: un poti-poti, una barreja, una olla de grills.

Mentres ha sigut qüestió de atacar á Madrid, tots han estat conformes. Per abominar de la centralisació y dels seus abusos, no hi ha hagut mes que una véu. Per condemnar á tots los partits polítics, s' han mostrat units com un sol home.

¿Pero n' hi ha prou ab aixó per formar una agrupació seria y respectable?

Las negacions destruheixen sense crear, y 'ls catalanistas necessitavan oposar ideas á ideas, doctrinas á doctrinas; havían de fixar lo que 's proposavan conseguir y 'ls medis millors y més pràctics per realisarho; havían de ser previsors y pensar no sols ab lo dia deavuy, sino també ab lo de demá, ab lo moment per ells ansiat en que poguessen veure colmadas las sévas esperansas.

No hi ha hagut més que un home, entre tants elements, que s' haja prés lo cuydado de condensar un cos de doctrina, en una forma científica y experimental. L' obra del Sr. Almirall *Lo catalanisme*, concebuda ab un esperit ample y generós, examina tant complicat problema baix tots los seus aspectes; justifica la necessitat del regionalisme; estudia l' organisació política y social de tots los pobles del mon que poden tenir alguna conexió ab lo poble catalá, y proclama afirmacions concretes é indica solucions pràcticas.

Seguint aquest mateix esperit, pagant tribut á las mateixas tendencias en aquest llibre proclamadas, los catalanistas han realisat actes impor-

tants, tals com la visita que feu una comissió d' ells al rey D. Alfonso XII, sense protesta dels demés y acceptant tots incondicionalment la memoria redactada á tal objecte.

Y ja no parlém dels discursos pronunciats al principi de cada curs en lo *Centre catalá* de Barcelona, perque no revesteixen la importancia de aquella visita..

Pero el Sr. Almirall, fins obrant bè, s' ha equivocat de mitj á mitj. Avants d' elevarse á las serenas regions de la ciencia, havia de passejar la vista al seu alrededor, veure qui era la gent que tenia al costat, y havia de comprendre, en fi, que ab aquesta gent no 's vá en lloch.

Traball inútil, treball perdut lo del Sr. Almirall.

Proba, lo qu' está succehint.

Ha bastat que 'l *leader* del catalanisme manifestés en una carta amistosa dirigida al *Centre Escolar*, que cabent totas las tendencias y opinions dintre del regionalisme catalá, podían organisarse las distintas localitats de Catalunya, segons l' esperit avansat ó retrógrado qu' en ellas preponderés, respectant sempre las minorías á las majorías, perque de tot arréu ploquessen reclamacions y protestas.

«Aquí no hi ha majorías ni minorías—han dit las Juntas de alguns Centres—aixó de majorías y minorías fá política de Madrid; los catalanistas no serém may polítics: los catalanistas formém un sol cos y per res del mon havém de disgregar-nos.»

Y aquí tenen que 'ls últims que arriban tractan de quedarse á sobre.

Centre hi ha hagut, com lo de Sabadell, que ha cubert de vituperis á la llibertat, sense pararse en barras, ni considerar que sols á la llibertat política es deguda fins l' existencia del regionalisme.

Periódich, com *la Renaixensa*, que may ha proclamat una idea positiva, limitantse á una eterna campanya de negacions y anatemas contra Madrid, ha pomput llansas contra 'l sentit polítich del catalanisme.

Pero senyors ¿han de fer vostés com aquell célebre personatge de Molière, que parlava en prosa sense adonarse'n? ¿Qu' es, ni qué pot ser més que un moviment polítich, lo catalanisme, tractant com tracta de una nova organisació política y social de Catalunya? Negarli aquesta condició essencial valdria tant com pretendre que un home s' alimentés sense menjar ó que menjés sense moure las barras.

Y si es un moviment polítich, y tot moviment polítich presenta distintas tendencias, no á Madrid solament, sino á tot arreu ahont hi ha homes ¿á qué vole rse enganyar á sí mateixos, y fugir de la realitat, precisament los catalanistas, que forman en conjunt d' elements tant heterogéneos pel seu origen, per la seva procedencia pel seu mateix temperament, y per las sevas aspiracions contraposadas?

Pero, perdonin los meus lectors. Ara m' adono qu' estich tractant en serio un assumpto que sols mereix ser pres en broma.

Lo Sr. Almirall ha comés lo mateix pecat. Lo s u llibre *Lo catalanisme* es una obra seria, y per ferse bèn voler havia de fer una obra de gresca. Uns quants fàstichs als castellans, li haurían valgut més que totas las teorías fillas del estudi y de la reflexió.

Ademes, la majoría dels catalanistas serán si volen molt amants de Catalunya; pero molt poch

amichs de's catalans que 's distingeixen. En aquest país sobressortir es un crim. Hi ha un nivell determinat—un nivell bastant baix—y 'l cap que surt per sobre 'l cap del vulgo, s' emporta totes las garrotadas.

Lo millor que pot fer, Sr. Almirall, es plegá 'l ram y deixar que tots aquests catalanistas que han demostrat saberne més que vosté, se las arreglin com pujan.

—Déixils cantant las excelencias de la barretina y desfogant al efecte l' inspiració que 'ls bull sota l' hongo ó 'l barret de copa.

—Déixils organisant *Collas de Sant Mus*, en tots los pobles ahont trobin socios ben disposats.

—Déixils fent certámens per totes las vilas y poblets, desde Gratallops fins á Talltendre, y repartintse *violetes y englantinetes y demès floretes d' or y argent ben ciselladetes*.

—Déixils malehir la memoria de Felip V.

—Ab aquestas expansions intercaladas ab un que altre ápat, serán los sers més felissos de la creació.

Sobre tot, si com vá ferse 'l día de la inauguració del Centre catalá de Sabadell, se substituïxen las copas ab porrons.

Perque la suprema aspiració de aquests catalanistas ha sigut, es y será sempre la mateixa:

Beure á galet.

P. DEL O.

A LA FONT

No hi ha modo ni manera d' acostars'hi.

Desde las dotze, la muralla humana que la rodeja s' ha anat augmentant ab tanta rapidés, que si l' aixeta no s' espavila á rajar depressa y la gent continua acudinhi, aviat no 's podrá transitar per la plassa.

L' escándol es espantós. Los que arriban empenyen als que esperan; los que ja han omplert atropellan als que encara han de omplir.

Los diálechs abundan: las disputas molt més que 'ls diálechs.

—¿Quí es l' últim?

—Ningú respón.

—¿Quí es l' últim?

—Precisament la concurrencia está tota sobre un ayguader que tracta d' omplir deu cantis plegats.

—¿Quíiii eees l' úuuultim?

—¡Jol!—respon una criada, que mata l' estona festejant ab un carboner que porta uns cantis de color de terregada natural.

—¡Gracias á Dèu! Un' altra vegada fassi 'l favor de no estar tant distreta.

—¡Ara vejín! Estich del modo qu' á mí m' acomoda.

—¿Sí? Donchs miri, quan vulgui festejar, vájissen á l' esplanada y no vingui aquí á embolicar las tandas.

—¡Está bé, donya Cirimontas...! ¡Ja ho tindrè present!... ¡Ja, ja, ja...! ¡quina gracia!—

A l' altra no ni fa gayre, y per demostrarho deixa 'ls cantis á terra y aixeca las mans.

Pero dugas ó tres donas la deturan y la cosa no passa d' aquí.

—Ja tenim un altre incident.

—¡No senyora!

—¡Si senyora!

—¡Y á mí que 'm conta! Quan vosté ha vingut, jo ja feya mitja hora que m' esperava.

—¿Qué vè á embolicar? ¡Si aquest noyet m' ha donat la tanda!

—¡Falta á la veritat! Aquest noyet no li ha donat res...

—¿No? Ja veurá... ¡Municipal...! ¡municipall! ahont redimontris se fica aquest home?

—Si... ¿qué 's pensa que 'm farà 'l municipal?

—Ara ho sabrá... ¡Municipal!...—

Lo dependent de la autoritat apareix, acompanyat d' una criadeta coneguda seva...

—Escolti, municipal.

—No escucho res... Hagan pas...

—¡Ay, ay! ¿per qué?

—Porque esta noya ha de omplir ahora desseguida estas dos ampollas...

—¡Bè, si qu' está bonich! ¡que demani tanda!

—Va muy depressa. ¡Paso he dit!

—¿No 'm dona la gana!

—¡Fuera!—

Las donas se posan á escandalitzar, insultant al dependent del municipi.

—¡No 'l deixeu passar!—¡Xanxas de fira!—¡Municipal de cartró!—¡Mort de gana!—¡Empayta gossos!—

Pero la criadeta protegida ompla las sèvas ampollas, y 's retira perseguida per las burlas de la multitud y amparada per la mirada furibunda del municipal, que abandona 'l grupo ab un ayre de conquistador que sembla que vulga dir:

—¡A ver si os llevo á tots plegats á l' Alcaldía!—

Mentres tant la concurrencia que sitia la font ha crescut més y més.

No se sent altra cosa que aquest crit:

—¿Quí es l' últim?

Las conegudas se saludan y aprofitan lo temps murmurant una mica.

—¡Hola, senyora Angeleta! No me 'n havia adonat. ¿Que 'n tè per molt rato?

—Ara mateix arribo: aquella ximpleta de la portera m' ha entretingut un' hora explicantme *interioritats* de la familia dels amos de la casa, que jo no n' haig de fer res. ¿Y vosté? ¿que fa estona que s' espera?

—Sí; pero ara 'm tocará desseguida: vaig darrera d' aquell minyó que ara ompla... ¡Calli!... ¡Si ja ha omplert!... ¡Ara m' hi deixat passar la tanda enrahonant ab vosté!... ¡Ep...! ¡me toca á mí! ¡Deixéume passar!—

Tumulto, crits y protestas.

—¡No senyora!—¡No li toca á n' ella!—¡Perque no para mes atenció!—¡Que torni á demanar tanda!—

Per fi 's transigeix la qüestió, y la coneguda de la senyora Angeleta ompla tres ó quatre torns més tart de lo que li corresponia.

Y compareix més gent, y 'l grupo creix com si ploguessin personas y la confusió arriba al últim extrem.

Hi ha moments en que 'l crit de: ¿quí es l' últim? sembla un foch granijat. Tothom xiscla y ningú respón: l' únich objectiu dels amotinats es omplir ben depressa, y devegadas succeheix que algún despert aprofita la gresca que s' arma cada deu segons, per omplir sense que li correspongui y escapulirse dissimuladament.

Vè un mosso de fonda, y vulgas no vulgas aparta las criadas que se li tiran á sobre y ompla una ampolla lo menos de mitja carga.

Se presenta un assistent, y sense encomanarse á Dèu ni al diable s' acosta immediatament á la aixeta.

LA CORRIDA NOCTURNA FRUSTRADA.

Cridoria general.

—¿Ahónt va aquest ximple?
¡Fora d' aquí!

—¡He de llenar este cantarito!

—¡Veslo á llená á mar!

—Mi amo trae prisa.

—¡Y que traigui lo que vulgal Has de demanar tanda!

—¡Pero si no es más que un cantarito!

—¡Tens rahò! ¿Perqué no duyas una portadora!

¡Au, fora d' aquí!

—¡Caramba! ¡que mi amo me va á reñir!—

Aixó desarma las iras del públich.

—¡Pobre xicot! Tè rahò: deixéulo passar.—

Y l' assistent ompla.

—¿Quí es l' últim?—

Un' altra minyona que vè. Pren nota de la tanda que tè y 's disposa á esperar.

Pero una amiga la toca per la espatlla.

—¡Plácida! Dónam lo canti — li diu en veu baixa.

—¡Hola, Antonieta! ¿Tambè aquí?

—Sí, dónam lo canti: ara 'm tocará desseguida y te l' omplirè; sinó, t' haurías d' esperar un' hora.

Li dona efectivament y l' Antonieta, qu' está ja al peu de la font, se disposa á omplir.

Arriba la seva tanda y s' apodera de l' aixeta.

Ompla 'ls dos cantis seus sense novedat; pero al aga ar lo de la Plácida, la gent se 'n adona.

—¡Ah! ¿tres cantis? Aixó no es natural...

—¡Aquí hi ha trampa!

—¡Aquest canti no es teu y no l' omplirás!

—¿Nó?

—¡Nó!

—¡A que sí!

—¡A que nó!

—¡Mira si l' omplo...!—

¡Plif! ¡plaf! Lo canti á micas.

—¡Mira com no l' omplas!

L' Antonieta 's gira tota compungida, mirant á la Plácida que ha presenciado la escena ab una ansietat terrible.

—¡Ja ho has vist! No ha sigut per culpa mèva. Jo ho feya perque no fossis l' última.

—Y ara ho serè més que may... ¡Encara tinch de anar á comprar lo canti! Ves si estich ben endarrerat!

—Pero á veure, si la corrida s' havia de fer de nit, ¿per qué parlavan de la parte de sol?
—Home, era per conservar la separació de classes.

Aquest epissodi trágich desfá una pila de combinacions que s' havían realisat d' amagatolis.

—Tú, tórnam, tórnam l' ampolla; ja me l' omplirè jo quan me toqui... ¡No m' embolico!

—Manela, dónam los meus cantis.... ¡Vaya uns geniets corran per aquí! Si á n' aquella infelís no n' hi han deixat omplir tres, ves si á tú te 'n deixarian omplir quatre...

—Javeurá, dónguim lo jerro... No estich per bromas. ¡Quan vejas la barba del teu vehí cremar..! Ja demanaré tanta...—

Ab tot aixó, lo grupo que rodeja la font en lloch de disminuir ha aumentat considerablement. Son dos quarts d' una, y á aquesta hora del mij día, qui més qui menos, tot-hom vol la seva

racció d' aygua fresca.

Allí hi ha la criada que ha baixat á omplir una ampolla, deixant la paella al foch, creyent que era cosa de dos minuts

Allí 's veu al aprenent escabellat, ab dos colossals cantis d' arám que son amo li ha fet anar á omplir avants de plegar.

Allá murmura una vella, que assegura que avants las fonts rajavan més.

Aquí n' hi ha un' altra, que en mit d' un grupo afirma que 'l govern ho fa expressament que ara rajin poch.

Y una varietat inmensa de tipos de tots los sexes y de totas las edats, que s' empenyen, s' increpan, s' insultan y procuran passarse al davant sense mirarshi gayre.

¿Qué vol aquesta dona que vè corrent?

—¡Fora, fora! Haig d' omplir desseguida!—

Y al dir aixó tracta d' obrirse pas per entre la espessa multitut, fent rodar un cantiret de llauna que porta á la ma.

—¿Per qué ha d' omplir desseguida?

—¿Perqué?.. Perque l' aygua es per remey.... ¡Ha de servir per un morimundo!

—¡De veras! Tots ho estém prou de morimundos aquí! Posis á la qua com los demès y deixis de camándulas...

—Es que...

—Miri, miri, que si no fa 'l cap viu, li passarán

la tanda y encara tardará més .. Aquell noy pregunta qui es l' últim... ¡Noy! Es aquesta minyona, que diu que t'és un *morimundo*...—

Y tothom se posa á riure, repetint á coro:

—¡*Morimundo!*

De sobte, entre 'ls afortunats que están ja á dos dits de l' aixeta, se sent una explosió d' horror, seguida d' un diluvi de mots groixuts.

—¡Mala negada!—¡Ara si que l' hem feta bona! —¡No faltava més que aixó!—Murrís!—¡Sembla fet exprès!..

—¿Qué hi ha? ¿qué hi ha?—preguntan estirant lo coll los que están més enderrera.

—¡Que hi ha d' haver!—respon una vella casi bè plorant,—¡que la font s' ha estrocat!

—¡Ah!—Fa la multitud com si l' haguessin aplastada ab una roda de molí.—¡Ah!—

Y allá al lluny, encara 's veuen alguns baylets que corran cap á la font gronxant los cantis y eridant ab veu de triple:

—¿Quié es l' últim?

A. MARCH.

DE MORT Á VIDA.

ELEGÍA AL ODEON.

—Dèu de la guerra, ton punyal que sagna amaga boy oscat dintre la veyna, perquè en la sala magna que 'n deyan *Odeon* ja no hi tens feynat

Lo dèu de la ventresca, fart de mena, t' ha arrebatat lo ceptre destructor, y ha convertit la esglayadora escena en tranquil y apacible menjador!...

En lloch de aquells telons y bambalinas qu' inmòvils presenciaren tantas lluytas, veuréu en las parets pinturas finas que representan carns, peixos y fruitas.

Lo casco dels guerrers, que tant brillava al passar per la escena fent la ronda en mitj del gran brujit que atabalava... es blanca gorra avuy del *coch* de fonda.

Lo punyal brillador, que tant desastre feya al clavarse, del traïdor al pit, avuy xich ganivet, talla un pollastre ó bé un tall de filet, tendre y rostit.

La copeta de llauna que enlluerna ab que s' envenenavan los actors, avuy es de cristall, de la tarberna plena de ví, veneno dels pitjors.

Ja no hi haurá batallas, ni cridoria ni la sanch, fumejant correrá á rius, l' únich fum, ni de aquell será memoria: será 'l fum de la sopa ó las perdius.

La sanch sols se veurá feta una gleva ab los altres menuts, en talls petits, anegada ab molt such y molta céva y ab un flayre qu' tapa 'ls esperits

En compte de timbals, grans cacerolas; las violas del jotglar serán paellas, y en lloch de las presons foscas y solas la cuyna plena d' ollas y graellas.

Allá ahont lo apuntador, cruixit fins d' ossos apuntava als actors despert y apte, hi veurás un forat per ahont los mossos han de treure las platas de recapte.

Y en fi lector, ahont s' hi anava á veure com moria tothom en l' escenari, are 't farán la vida. Veshi á seure, qu' en ampla taula tot convida á anarhi.

Dèu de la guerra, ton punyal que sagna amaga boy oscat, dintre la veyna, puig que en la sala magna que 'n deyan *Odeon*, no hi tens cap feyna.

UN DEL ESCORXADOR.

QUADROS D' ISTIU.

II.

TEATROS ESTIUHENCHS

Tota familia que se 'n vá á passar l' istiu á fora, ja siga per fugir de la calor ó per por del cólera, que aixó no fa al cas, se creu en lo dret d' executar tots los dramas y comedias que li passin pèl cap, prévia construcció de unas taulas, ó millor dit, de un cadafalch ahont *ajusticiar* impunement qualsevol obra.

Moltas vegadas lo tablado s' improvisa juntant la taula del menjador y la de la cuyna y afegintn'hi alguna altra si ab aquellas no n' hi ha prou.

En qualsevol recó de mon, en qualsevol poblet de mala mort ahont se troban tres ó quatre families d' aquestas que van á *estiuhejar* (me sembla que aquesta es la paraula), se creuen dins de la lley, *tenint la humorada* de representar, *per divertirse*, qualsevol drama de l' Echegaray, passantse l dia copiant los papers y aprenentlos de memoria.

—Riteta—deya una senyora á una filla seva, gran aficionada á l' art dramátich, que feya 'ls papers de dama jove en un d' aquets teatros estiuhenchs—avuy que fa bona tarde 'ns podríam arribar tot passejant fins á la font de las Euras ¿no 't sembla?

—Pero, mamá—objectava la noya, que venia á ser una estrella de l' art, en brut—si demá tenim funció y encare no sé 'l paper... Oh, y *nada menos* que fem la *Vida*.....

—¿D' en Bertoldo?

—No diguis ximpleras, mamá; fem *Vida alegre y muerte triste*.

—Bè, ¿sabs qué pots fer?... t' emportas lo paper y l' estudiarás pèl camí.—

Y mare y filla se 'n anaren xano-xano cap á la font de las Euras. Un cop allí, la *dama jove* comensá á declamar ab uns crits y á gesticular de una manera tal, que, ensopegantse á passar per allí á la vora una parella de guardia civils, per poch l' agafan pensantse que aprenia discursos revolucionaris pera perturbar l' ordre públich.

S' ha dit un sens fi de vegadas, y d' aixó tothom n' está convenut, que 'ls aficionats son una calamitat: venen á ser la llagosta de l' art.

Lo mortal que s' aficiona á l' art dramátich ¡infelís d' ell que 's condemna per tots los días de la seva vida!... De mí sé dir que quan me presentan un individuo, dihentme:

—Lo señor don Fulano de Tal... sense deixar-lo acabar, emprenc apart al presentador y li pregunto ab veu baixa:

—¿Qu' es aficionat á fer comedias?...

Tornant als teatros estiuhenchs. Si per alguna cosa al istiu no surto á fora, es pera no toparme ab cap.

No 'n tenian prou los pagesos ab la filoxera y 'l

mildiu, qu' are 'ls hi ha caygut un altre plaga: lo teatro casolá.

—Caratsus—deya un masover, á quals amos 'ls hi havia entrat la ditxosa fal-lera—ja 'm comensan á amohinar aquesta gent ab las sévas comedias... Per mí 'ls hi falta un bull com á las guixas. —Y 'l bon home no s'errava del tot.

Sense anar més lluny; aquí tenen á la familia Pomdescala que passa l' istiu á Sant Boy en classe de cómichs consumits. Aqueixa familia la componen per ordre d' edat: Don Eloy, la seva muller, donya Gumersinda y dos fills; en Rafelet (que 's creu sapiguer més que 'n Rossi) y la Serafina, per quí la Marini comparada ab ella no es ningú.

Entre 'ls aficionats que descollan en lo poble no més se sent aqueixa veu:

—¡Aquestos Pomdescalas son uns artistas de cap á peus!

Y, en efecte, ho son per tot ahont se 'ls miri: per davant, per darrera, pèl dret y de perfil.

Don Eloy es lo director d' escena y fa 'ls barbas al mateix temps; donya Gumersinda, característica; en Rafelet, galán y la Serafina, dama jove. Ningú 'ls passa la mà per la cara; la seva fama es per tothom reconeguda.

Don Eloy, en qualitat de director d' escena, es lo qui dirigeix los ensaigs y es de veure al bon senyor prodigant lo seu saber á dreta y esquerra; ja ensenyant un ademán ó una mirada al traïdor; ja corretjint á la dama; ja renyant al galán perque no tèn prou foch, prou energia; ja, en fi, veyent que no li treuhen á la mida del seu gust, posants'hi ell, declamant ab aquella dolcesa ó ab aquell vigor, segons lo cas ho requereix; recitant diferents papers á la vegada; lo del galán y la dama ó 'l d' aquesta y lo traïdor, estrafent la veu prima d' ella y la forta d' ell, á tall de ventrílocuo, que 'ls que se l' escoltan acaban per ferho més malament.

—Fugiu d' aquí—sol dir don Eloy als seus fills, quan aquestos lo fan enfadar—quan jo tenia la vostra edat m' hauriau hagut de veure fer el *Trovador* ó *Guzmán*... No es per dirho; pero d' alló

LA CORRIDA NOCTURNA.

—Renðu, Pipa, si no haguessin susprés la corrida aléctrica ¡quin jornalet nos anavam á fer!

—¡Psè! Ja se sab: aquí no hi ha protecció.

s' en deya fer comedia!...

Y en Rafelet, si no ho deya á fi de no faltar al respecte paternal, pensa entre sí:—Donchs lo que ho fassi millor que jo, ja ha de caminar un bon xich.

L' escenari que posseheix á la torre lo senyor Pomdescala, en la seva classe, es dels més complerts qu' existeixen. Se pot dir que no hi falta res. Ell vá dirigir las obras y ab aixó queda dit tot.

Una vegada don Eloy, portat de las sévas aficions, va escriure, en tot un hivern, un drama en cinch actes que no hi havia més que mirar. Hi surtian deu personatjes y d' aquestos ne morían vuyt, quedan vius per poderho contar, sens dubte, un criat vell y una dona que anava á fer las feynas. Hi havían tres desafios, dos envenenaments y un que 's pegava un tiro.

Me descuydava de dir que 'l criat vell y la dona que feya las feynas, qu' era viuda, al últim se casavan. Res més natural.

Donchs aquest drama va produhir un verdader cataclisme entre 'l numerós y escullit públich que va assistir á la única representació que 's va donar de la obra, ó sinó vegin vostès mateixos: al tercer acte, qu' es quan comensa la mortandat, 's varen desmayar tres senyoras; al quart, 's varen desmayar las restants y al final tots los senyors caygueren d' espatllas. Per aquest motiu, com ja he dit, la tal producció va ésser retirada dels cartells immediatament.

Perque es lo que deya donya Gumersinda al seu marit:

—Eloy, tú no pots escriure, tens una imaginació per demès exaltada y quan t' hi posas ne fás massa.—

Lo drama en qüestió 's titulava (m' havia descuydat de dirho) «*Cómo se salva el honor, ó el casamiento de un criado de cincuenta de edad.*» La part primera del títol (que no pecava de lacónich, com se pot veure) 's portava á cap de la manera més natural y felís d' aquest mon.

Tots los que tenían alguna cosa que veure ab

LA CALOR

(Dibuixos de J. LL. PELLICER.)

Ja que 'l sol no 'ns deixa viurer,
 per animar més LA ESQUELLA
 y lograr que 'ls sèus lectors
 olvidin un xich las penas,
 los doném aquests dibuixos,
 que comunican més fresca
 que no pas deu banys de platja
 y quaranta de banyera.

—Realmente... conozco que me hace falta un traje de verano.

—Vés, aixís com aném vestits d' aquest modo pèls banys, perque no hi hem de poguer anar per tot!
 —Es lo que jo sempre dich.

—Aixó de ficarse al aygua... ¡fa una cosa!...

—Ja vaig fer bè jo d' empenyar la capa...!

—Y donchs ¿que venéu aygua ab sucre?
 —¡Ca! Remullo 'ls mistos perque no s' arbolin...

—Fassi calor, fassi fret... ¡firmes!

Vistas de balcó.

—¿Quan un pensa en aquella nevada...!

—A casala dona ho tèt tot obert, fins lo bagul y la calcixera; pero ¡ca!...
 —Ahir, la mèva no 'm deixava dormir... ¿S' tens calor?... Agafa la galleda y ¡pafl!... ¡se va quedar!...

to de l'honor, morían consecutivament y aixís tothom quedava en paus.

La segona part se referia al casament del criat y la dona que feya las feynas, porque es lo que deya don Eloy:

—Un drama sense casament, no sè, 'm sembla que no ompla. Y ¡trás! en un rapte d'inspiració, uneix als dos únichs personatjes qu'havían sobreviscut á las desgracias, sens dúpte per alló de que si no 'us puch matar, vos caso.

Quan lo criat vell declamá l'última quintilla que deya:

«Y ahora, público ilustrado,
aplaude por caridad:
el honor queda salvado
y también se casa un criado
de cincuenta años de edad.»

va ser quan los que no s'havían desmayat, caygueren d'espatllas.

¡Y com aquest teatro estiuhench n'hi han tants per aqueixos pobles de Deu, que hi ha pena de la vida al acostars'hi!

¡Hi han tants autors y actors com la familia Pomdescala, que impunement, escudats per alló de que son á casa y ho fan per divertir-se, *executian* totas las obras que 'ls hi cauhen entre mans, sense que l'arcalde del poble hi tingui res que dir, ni se 'ls hi aixequi un mal somatént!...

A veure si s'intercala un articlet en lo códich penal prohibint las tals representacions!
¡Per favor!

JUST ALEIX.

ACUDITS.

En un carrer de Barcelona hi ha un rétol que ab lletres de gran tamanyo diu lo següent:

SE SIRVEN BUÑUELOS Y HELADOS.

Entran dos, dels quals un demana bunyols y l'altre gelats, y al ser á pagar diuhen al mosso:

—Escolti, digui á l'amo que suprimeixi la Y del rétol, y llavors dirá «BUÑUELOS HELADOS» que será molta veritat.

—Y encare será més veritat, salta l'altre, si inverteix l'ordre de las paraulas y 'l rétol diu com hauria de dir: «HELADOS BUÑUELOS.»

CAPELLÁ PRE-HISTÓRICH.

Un advocat ja vell, y desitjós de retirar-se, deixa 'l despaig á un seu fill que acabava de passarse doctor en Lleys.

Al cap de un mes, lo fill, li diu tot plé de orgull:

—Papá, ¿sab aquell plet sobre heretament, que vosté feya tant temps que 'l tenia entre mans? Donchs jo l'he guanyat en un mes.

—Bestia! li contestá 'l seu pare. ¿Y no més que un mes has sapigut menjar de un plet que jo feya vint anys que m'hi guanyava la vida?

CLAVEGUERA.

A un tranquil que ingressava en una companyia de aficionats, que feya ó millor dit desfeya dramas y comedias, ván preguntarli:

—Quín paper li agrada més á vosté?

Y ell respongué:

—A mí que no 'm treguin del paper *jaramago*.

PEPET D' ESPLUGAS.

En un café, poch temps després de la vinguda de 'n Cumberland:

—¿Es veritat, senyor Mariano, que vosté sab endavinar lo que un se pensa, tal com ho feya aquell inglés que vá treballar al *Principal*?

—Sí, senyor: ¿vol que li endavini á vosté?

—Si no hi tèn cap inconvenient...

—Donchs, ja veurá, pensis, per exemple, un animal irracional...

—Home, ja está pensat.

—Ara dónguim la má... Vosté pensa un caball.

—No, senyor: pensava ab vosté.

PEPET D' ESPLUGAS.

LO MES D' AGOST.

Ja se sab qu' es un dels més dolents per las empresas.

La gent que pot gastar, agafa 'ls trastets y se 'n va á fora, porque prefereix á tots los espectacles, los que ofereix la Mare naturalesa.

Los que 's quedan, avants de ficarse en un teatro, s'hi miran molt, sobre tot si 'ls teatros d'istiu, son com lo *Teatro Español*, encofurnat dintre de una mansana de casas, á més baix nivell que 'ls carrers y ab una cuberta de zinch que durant tot lo día 's caldeja, y que á la nit, fa l'efecte de un verdader forn.

Aixís es que durant lo més d'agost es quan las empresas suan de debó.

Han de cumplir lo precepte diví: «Guanyarse 'l pá ab lo suor del seu rostre.»

—Oh, nó, protesto, deya un empresari. L'epoca en que més suhém, es l'epoca en que 'ns lo guanyém menos.

LIRICH.

S'han acabat las funcions, donantse en aquest siti concerts al ayrelliure y fochs artificials, tant sols los dijous y 'ls diumenjes.

¡Una calor d'infern y fochs per afegidura!... ¡Si al menos disparessin cohets *frappés!*

ESPANYOL.

Lo de sempre:

Doña Juanita, Il duchino, Boccaccio.

Ripiego, ripiego, ripiego...

L'altre día que van posar *Orfeo all'inferno* no vaig tenir valor per anarhi. ¡Quí va al infern ab aquesta calor!

Créguinme, es millor anarse'n á la Deliciosa ó als Orientals.

TÍVOLI.

La companyia de 'n Cereceda está explotant actualment *Los hijos del capitán Grant*.

Per si hi havia algú que no 'ls sabia de memoria, ara tindrà ocasió de repassarlos.

Després es fácil que torném á la *Gran-ola*.

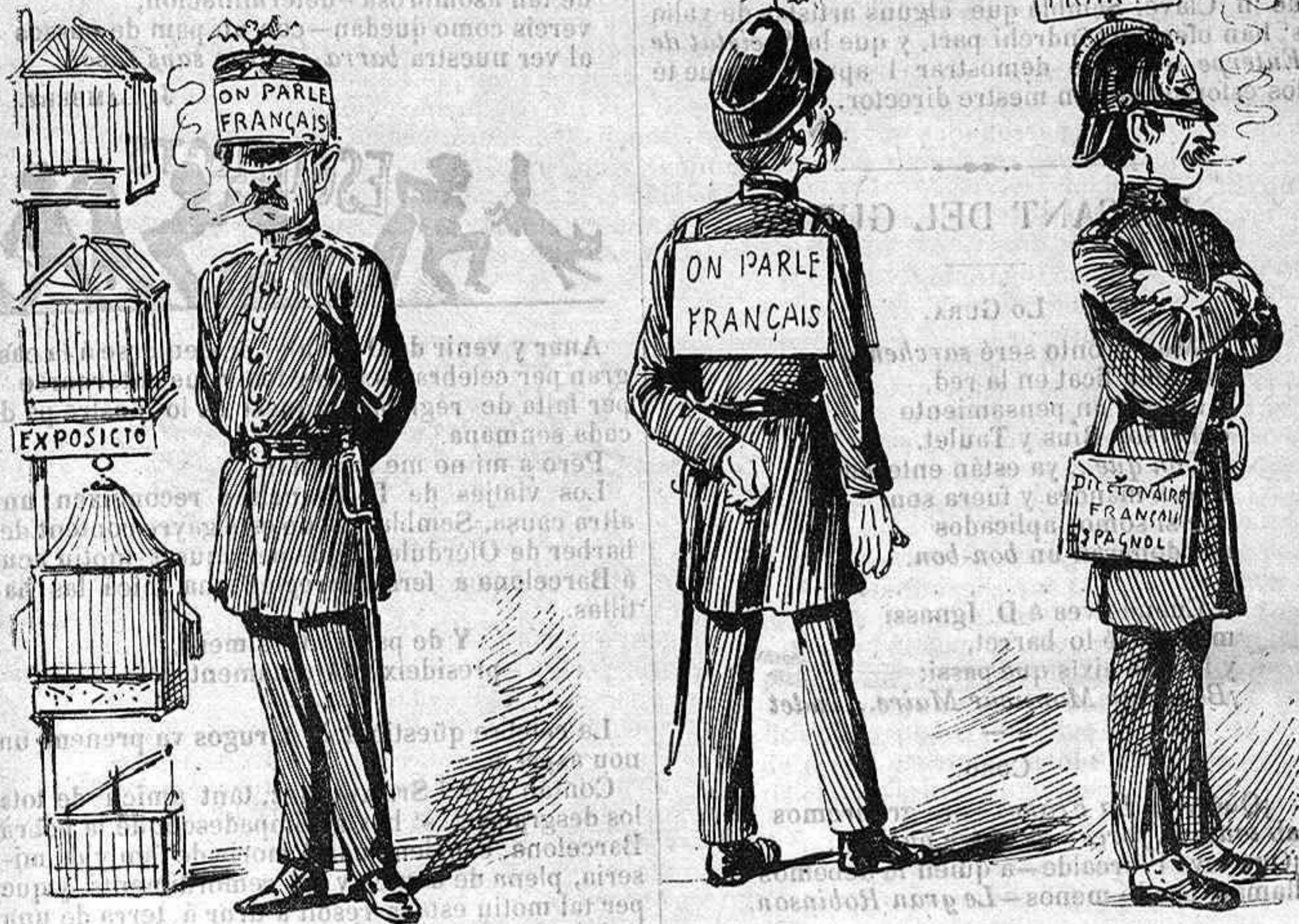
Y así se pasa la vida,
y así se viene la muerte,
cantando sempre *'l mateix*.

NOVEDATS.

Hem deixat los clássichs ab *Sancho Ortiz de las Roelas* y *El vergonzoso en palacio*, per tornar als romántichs, ab *La muerte en los labios*, tal com vá estrenarse á Madrit, es á dir ab en Vico

SOBRE 'L FRANCÉS MUNICIPAL.

Perque 'ls extranjeris coneuguin als municipals que 'l saben,

haurán de portá un lletrero que ho indiqui bẽ als que passen.

y en Calvo, y ab *El Trovador*, un dels dramas proto-tipos del género.

Ahir va estrenarse l'últim que ha escrit Echeagaray, titulat *La realidad y el delirio*. Com comprendrán no tinch temps de parlarne, reservantme ferho degudament en lo proxím número.

CATALUNYA.

Lo capitá Fowler y miss Frazell ab sos ceters y perillosos disparos, han mantingut durant alguns días l'atenció del públich.

¡A migo quina punterial Si 'l general Salamanca sapiguès tirar com lo capitá Fowler, de segur que no trobaria periodistas que li envihessin los padrins.

Y cuidado que 'n Salamanca es general y en Fowler encare no ha pogut passar de capitá.

La companyia de sarsuela, ab tot y estar com-

Y 'ls serenos, de nit, quan cantin l' hora, en obsequi als simpátichs extranjeris, si no 'ls sab mal, haurían de cantarla un cop en castellá y un en francés.

posta casi exclusivament de catalans (aixó no vá per vosté Sr. Cereceda) se veu cada nit molt aplaudida. En la representació de *La conquista de Madrid*, lo tenor Sr. Prats vá treure fabas d' olla; y ab la *Mascota* vá debutar lo barítono Sr. Guzmán, que per lo bẽ que 'l públich lo vá rebre, mereix lo nom de *Guzmán el Bueno*.

CIRCO EQUESTRE.

Ja torném á tenir en dansa als celebrats germans Martinis, tant ben rebuts sempre pèl públich de Barcelona.

Lo clown Saltamontes, especialment, se 'n endú la palma.

La familia Conti ha sigut també molt aplaudida.

CONCERTS D' EUTERPE.

L'últim que vá donarse 's vá veure molt concorregut, demanant lo públich la repetició de tres ó quatre pessas.

Segons tinch entés, lo próxim diumenge se 'n donará un d' extraordinari, á benefici del mestre Vehils, que ab tanta inteligencia dirigeix lo coro de 'n Clavé. Sembla que alguns artistes de valia s' han ofert á péndrehi part, y que la *Societat de Euterpe* tracta de demostrar l' apreci en que té los esforços de son mestre director.

N. N. N.

LO CANT DEL GURA.

LO GURA.

Muy pronto seré *sarchento*
ya estoy ficat en la red,
y tot por un pensamiento
del *siñor* Rius y Taulet.

Con que... ya están enterados.
Fuera mandra y fuera son,
que si somos aplicados
nos donarán un *bon-bon*.

Quando vea á D. Ignassi
me sacaré lo barret,
y le diré aixís que passi:
¡Bon-jour Monsieur Maire... cadet

CORO.

¡Qué viva *La France*—are gritaremos
ab *toute la force*—de *notre pulmón*.
¡Qué viva l' arcalde—á quien le debemos
llamar, por lo menos—*Le gran Robinson*.

LO GURA.

Eso de Francia m' cautiva.
Siempre ha sido mon afan.
Nunca es tarde cuando arriba
claro lo diu el refrán.

Si nos deixassen cesantes
y no sabessem que fé...
aniriam de cantantes
tots, al *Alcazar Français*;
¡Cantariam seguidillas
ó *chansonettes* de butén
en honor de las patillas
del insigne (?)... *citoyen!*

CORO.

Loor al idioma —de los diplomáticos
porque coneixentlo—vendremos á ser
los guardias más curros—sabios y simpáticos
de toda l' Europa—y del mundo enter.

LO GURA.

Le boulevard des tarugos
de la Rambla ne dirém,
sin que nos llamen—*verdugos*
del idioma que apreném.

Titul francés *posaremos*
á tot lo bo y distinguit:
fins del parque, ne diremos
Le bois de Boulogne.... petit.

Todo el mundo tindrà *envecha*
de-uns municipals tan fins,
que fan la dulce *barrecha*
de... tres idiomas distints.

CORO.

Por más que la Galia—nos crea incapassos
de tan asombrosa—determinación,
vereis como quedan—con un pam de nassos
al ver nuestra *barra*—y gran *sans façon*.

J. LAMBERT.

Anar y venir de Olérdula, presentarse á la casa
gran per celebrar sessió y tenir que entornarse 'n
per falta de regidors: aquest es lo nostre pá de
cada senmana.

Pero á mí no me la pintan.

Los vialjes de D Francisco reconeixen un'
altra causa, Sembla que no está gayre content del
barber de Olérdula, y que per aquest motiu scut
á Barcelona á ferse arreglar una mica las pa-
tillas.

Y de pas, naturalment,
presideix l' Ajuntament.

La célebre qüestió dels tarugos va prenent un
nou aspecte.

Contan que 'l Sr. Antúnez, tant amich de tots
los desgraciats, s' havia compadescut de la pobra
Barcelona, comdemnada á morir de fam y de mi-
seria, plena de deutes y de remordiments, y que
per tal motiu estava resolt á tirar á terra de una
bufada 'l castell de tarugos aixecat pels Sr. Des-
cole, Pau y Lluis.

Pero s' ha vist desseguida que algú podría
pendrehi mal, y ha sortit lo ciudadá benemérit,
exclamant:

— La causa dels tarugos es la mèva causa: ó s'
aproba l' entarugat sense subasta, ó dimiteixo.

Res, una qüestió de gabinet .. ó de *petit cabinet*
com dihuen los paisans de Mr. Descole.

En aquest punt, segons un telégrama del di-
rector del *Diari Mercantil* que 's troba actual-
ment á Sant Sebastián, en Sagasta en persona ha
pres cartas en lo joch, dihent poch mes ó menos:

— Que no 'm toquin á n' en Rius y Taulet: es-
tich obligat á sostenirlo contra tots y á pesar de
tot.

De manera que á última hora surt en Sagasta
de tras-cantó á la defensa dels entarugats.

¿Y ara que fan en Descole, en Pau y en Lluis?
A un defensor tant eficas se li fá una demostració.
¿Perqué son los tarugos de plata?

¿Y 'l Sr. Antúnez, mentres tant ¿quina resolu-
ció pendrà?

Algun periódich insinua que está disposat á
presentar la dimissió del s' u cárrech.

Jo que 'm trobés al seu puesto, no vacilaría un
instant, á fi de demostrar que quan se tracta dels
interessos de la ciutat de Barcelona no totas las
autoritats que han de intervenirhi tenen per cor
un trós de tarugo.

A Gracia hi ha hagut una des-gracia.

Contra 'l parer del arquitecto municipal que
informá sobre la falta de solidés de una plassa de
toros improvisada, l' arcalde va permetre que 'l
dilluns s' hi dongués una corrida de novillos.

Y vels'hi aquí que á lo millor de la funció ¡capaplúm! s' ensorra un tendido, produhintse un número considerable de contusos, á mes de algun ferit.

La corrida per xó, no 's va interrompre.

Sr. Antunez, una pregunta:

—¿Quin dia *torejarém* al arcalde de Gracia, causa de aquest accident que hauria pogut produhir una verdadera catástrofe?

Alguns periódichs descrihuen lo plano nou de l'Exposició universal, que ha de ser una cosa colossal, inmensa, abrumadora.

Vamos que á horas d' ara ja ho tenim dibuixat.

No 'ns falta casi res; ara no 'ns falta més que ferho.

Poca cosa

Las comissions per la seva part treballan sense descans, especialment la de propaganda.

Aquesta ha decidit fer una gran tirada de cartells y enviarlos á las cinch parts del mon, ab encàrrech especial de fixarlos en las estacions de ferro-carril, fondas y hòtels, cafés y cerveserías.

Molt ben pensat. Pero jo acudiría ademés á un altre medi.

Enviaria per tot arréu lo bombo del Escuder, que per tot ahont anat—que ho diga 'l mateix senyor Escuder—ha produhit un gran efecte.

Una de dos: ó fer soroll ó no fer res.

Una errada de imprenta providencial.

«Una comision de la *Sobrante* (la Sobranie) ha pasado á saludar al príncipe Fernando de Coburgo.»

Sobrante per Sobranie.

Y es veritat: desde l' elecció del nou soberá de la Bulgaria, la Sobranie sobra.

No sabia que 'l mèu amich Roca y Farreras sigués casat y tingués fills que van brillar á mediats del sigle xvii.

Per si algú de vostés ho posa en dupte, 'l remeteré á la *Renaixensa*, que al donar compte de la funció d' inauguració del *Centre Tamarit*, després de consignar que 's descobrirá 'l busto de D. Francesch de Tamarit, diu que un jove llegirá la biografia de aquest patrici, *degut* á D. J. Narcís Roca.

De manera, que no es la biografia, sino 'l patrici lo qu' es degut al Sr. Roca.

Vaja, 'l felicito perque té fills tan grans.

Lo *Brusi* del 12 de agost publica la nota de lo recaudat per consums y arbitres, los días 25, 26, 27 y 28 d' abril.

No 's dirá que l' administració de consums no vaja al dia.

Es precis justificar lo títol de ciutat dels comptes que Barcelona ostenta.

Sí, senyors: es la ciutat dels comptes..... atrasats.

En lo *Dilúvio* he tingut ocasió de llegir lo següent anunci:

«A LOS SEÑORES ALCALDES DE FUERA.—Secretario y barbero, natural de la provincia de Tarragona; desearía encontrar un pueblo que lo necesitaran para ejercer ambos cargos.»

Vaja, no digan, qu' es una gran proporció.

Un secretari que al mateix temps es barber, es digne, no de un poble de mala-mort, sino fins de una capital com Barcelona.

Figúrinse que 'l tenim instalat á cala Ciutat.

—Sr. Secretari—diría l' arcalde—¿que tè alguna cosa que fer?

—No senyor.

—Donchs, ja veurá, repassim las patillas.

En lo terme de Rubí s' ha presentat una clapa filoxérica.

Pero no tingan por, que á la Provincia de Barcelona existeix ja fa molt temps una comissió de defensa contra la filoxera.....

—¿Y vol dir que aquesta comissió podrá posarhi algun remey?

—Jo sols los diré una cosa. Desde qu' está constituhida s' ha dirigit varias vegadas al govern, fentli diversas peticions, totas útils y beneficiosas y aquesta es l' hora que no ha sigut atesa. Per lo tant, per calor que fassa, ja veuen si estém ben frescos.

No es la filoxera que s' apodera de las vinyas, la plaga més temible.

Hi ha ademés la filoxera de la administració pública qu' es la que causa més estragos.

La filoxera vastatrix destruheix los pámpols y 'ls rahims; pero la filoxera burocrática ho acaba de pelar, y quan no troba contribucions, devora 'ls ceps y arrambla fins ab la terra.

Dos individuos tenen una fam que 'ls arbola y no portan un céntim á la butxaca ni tenen domicili.

Se presentan á una fonda, s' atipan com uns lladres y després diuen que no poden pagar.

Lo fondista acut als municipals y aquests se 'ls emportan presos á cala Ciutat.

—¿No veus? diu un d' ells al altre, apenas se troba tancat al calabosso: lo fondista 'ns ha donat dinar, y ara l' autoritat nos dona aposento.

S' ha acordat sustituhir la bandera que s' arbola á cala Ciutat, los días de gala, per una nova que costará 200 pessetas.

Un gasto inútil. ¿No podría sustituhirse la bandera per un pendó?

Cuidado que de *pendons* n' está plena la casa de la Ciutat, sobre tot lo dia que hi ha sessió.

Acaba de descubrirse que la llagosta (no la de mar) que ab poch temps devasta una comarca extensa, lluny de ser una plaga, pot convertirse en un element de riquesa.

Los inglesos troban que ab la llagosta poden obtenirse, entre altres, los següents productes: grassa per untar máquinas, per fabricar olis de olor, pomadas y sabons, per adobar pells, per fabricar *butterina* ó mantega artificial tant rica y sabrosa com la de vaca, per aumentar lo volum del oli florentí, per l' alumbrat y la calefacció y per la producció de margarinas, glicerinas, oleina, caprina, estearina y varios ácids destinats á la elaboració de vinagres.

Vaja, que tant dirém, que resultarà que la plaga de la llagosta, no es una plaga, sino una ganga.

Si en los temps bíblichs la química hagués es-

tat tant adelantada com ara, 'ls pobles israelitas que creyan descobrir las iras del cel en la invasió de la llagosta, l' haurian desitjada, canviant gustosos l' herba dels camps per mantequillas, olis y sabó d' olor, que haurian tingut un gran consum en la pagana Roma.

—A quin temps hem arribat! dirian aquells pobles al veure que l' home domina tots los elements y 'ls aplica á son servey.

Los juhús á Roma.

Era molt trista la condició que tenian baix lo poder temporal dels Papas.

De nit se 'ls tancava en sas casas; y si se 'ls deixava circular de dia era perque tothom los ve-jés y 'ls omplís de despreci.

De vegadas s' organisavan carreras de juhús com ara s' organisan carreras de caballs.

A cada aconteixement estavan obligats á ajuntarse en un punt determinat y fer un regalo al Papa.

Havían de pagar de la seva butxaca á un predicador católich que cada dissapte 'ls exhortava á abandonar la seva religió y entrar en lo catolicisme.

No podían possehir terras, ni edificar casas per ells, ni dedicarse á l' agricultura.

Cada any havían de treure nou permís per residir en la ciutat.

¿Eh, quina vida més distreta?

Llegeixo:

«Lo Sr. Antunez decretá 'l divendres la destitució de dos inspectors d' ordre públich que cobravan diner á cambi de certas tolerancias.»

¡Fort!

Pero escolti ¿vol dir que basta ab la destitució? Cobrar de aquesta conformitat constituheix un delict, y pèls delinqüents crech que hi ha una presó y tribunals de justicia.

Remati la sórt, Sr. Antunez, remati la sórt y Barcelona en pés li consagrará un aplauso.

Continuo llegint:

«L' Ajuntament persegueix activament las adulteracions de las sustancias alimenticias.»

¡Alto! L' Ajuntament aquest no es lo de Barcelona; es lo de Madrit.

L' Ajuntament de Barcelona, ara com ara, está massa ocupat ab la qüestió dels tarugos.

S' han colocat básculas automáticas en diversos punts de la Ciutat.

—D Ignaci. aprofiti l' ocasió, péis.

—Pero tonto ¿qué no véu que las básculas no arriban m's que á 125 kilos y que jo no hi entro?

—Aixó ray, péis en dos trossos.

En lo teatro de Santander, ha prés part en la representació de la comedia *Echar la llave*, l' aplaudit torero Mazzantini.

Després de Badila, Mazzantini

Los toreros invadeixen l' escena; quin dia será que 'ls actors invadiran la plassa?

Crónica de desafios.

Un fill del general Salamanca y 'l director del *Resúmen* acuden al *campo del honor*. Resultat: una bala á la cuixa del últim.

Un fill del fondista Sr. Fornos y l' ex-capitá

Sr. Sanabria, director que havia sigut de la presó de Barcelona, 's troban també al *campo del honor*. Resultat: un' altra bala á la cuixa del senyor Sanabria.

A París un nou desafio á pistola entre 'l director del *Mot d'ordre*, Mr. Lepelletier y 'l fill de una célebre cantant, y una nova bala á la cuixa de Mr. Lepelletier.

Qualsevol diria en vista d' aixó, qu' en aquests lances, últim resto de la barbarie feudal, las balas s' han abrogat los abolits drets dels senyors.

Lo qu' es fins ara, s cobran totas ellas lo dret de cuixa.

Un autor dramátich donava compte de las sevas desventuras.

—Vaig estrenar un drama, deya: havia de fer plorar y resulta que va fer riure.

—Home, li deyan ¿per qué no cambiavas de género? Tal vegada téns sense saberho magníficas condicions pèl género cómich.

—¡Cá! Figúrat qu' en vista de aquest fracás, escrich un sainete, y si 'l drama havia fet riure, 'l sainete va fer plorar.

—¿Un sainete que fa plorar?... Explicat.

—Sí, home: es que al teatro va haverhi garrotadas.

En Pep, que no tè un quarto, y sua molt, se tréu de la butxaca un mocador molt brut.

—¡Quin mocador més negre! li diu un company.

—Es que porto dol.

—¿Dol? ¿De qui?

—De la bugadera.

EPIGRAMAS.

—Ola D. Lluís, ¿cóm li vá?

Molt bè, gracias, y á vosté?

—Ja ho pot veure, sempre guapo.

...Y es nano borni y garrell.

E. DEL V.

Un fabricant á la Lluís

mostrantli ahir sos tallers,

digué ensenyatli 'ls obrers:

—No suan may cap camisa.

Y un d' ells li va contestar

posant al dit seu reparo:

—Oh, es que l' amo es tant avaro

que no 'ns ne deixa portar.

SAMUEL DEL PALAU.

Entre techs, gresca y xibarri

la veurá sempre tothom,

y á qui mira sa hermosura

presoner li queda 'l cor:

Sempre está voltada d' homes

que son amor va comprant...

Sens ells diu que no pot viure...

Y 'l seu nom es *Soledat*

R. ROURA.

En Fermin una vegada

per capritxo 's va empenyar

en sortir á passejar

ab una dona casada.

Va lograrho al fi, y l' Esteve

deya parlant de 'n Fermin,

que ab la de un altre sortint,

ell va surtir ab la seva.

S. UST.

LLIBRERÍA ESPANYOLA.—RAMBLA DEL MITJ, 20, BARCELONA.

UN LANCE DE AMOR. ERMINIA

Novelas de
ALEJANDRO DUMAS, PADRE
1 tomo en 8.º, esmerada impresion, buen papel.
Precio 1 peseta.

EL RIGOR DE LAS DESDICHAS

por **PAUL DE KOCK**
1 tomo en 8.º con cubierta al cromo, 1 peseta.

DIAVOLINA

Ó EL SEXTO MANDAMIENTO
1 tomo en 8.º con cubierta al cromo, 1 peseta.

**EL VIAJERO.—LA PARTIDA DE DAMAS.
ONESTA.—ALIX.**

Obras de **OCTAVIO FEUILLET**
Forman 1 tomo en 8.º, 3 pesetas.

EMILE RICHEBOURG

SEGUN SUS OBRAS
(El marido)

1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

OLIMPIA

COSTUMBRES GALANTES DEL SEGUNDO IMPERIO
por **XAVIER DE MONTEPIN**

1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

PITOS Y FLAUTAS

Cuentos para las jóvenes incantadas, por **MA-
NUEL CUBAS**, 1 tomo en 8.º, 1 peseta.

FANTASÍAS

por **CARLOS DICKENS**

Tomo 30 de la *Biblioteca Selecta*, 1 tomo 16.º,
Ptas. 0'50.

CÓDIGO DE COMERCIO

Edicion de bolsillo. 1 tomo 16.º encuadernacion
tela, Ptas. 3'50.

¡POBRE LEANDRA!

Ó LA MUJER ABANDONADA Y ARREPENTIDA
Novela escrita por **FERNANDO GABALDON**, 1
cuaderno en 8.º, Ptas. 0'50.

DOS DOTSENAS DE CAPELLANS

APUNTACIONES DEL NATURAL

PER

A. LLANAS

—¡Entérril al canyetl
¡No sé que dirli!

—Que jo m' encarregut
del sermó ¡pobre de mí! Si
m' atreveixo á confessar
es perquè cinch ave ma-
rias mes ó menos no po-
den fer mal á ningú.

Un tomet en 16.º de 64 páginas ab 24 dibuixos
de *C. B.* impressió esmerada, paper de primera,
encuadernat en tela, 1 pesseta, y en rústica

50 céntims.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, 6
bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No
responém de extravios, no remetent ademés 3 rats pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgn rebaixas.

Un corredor de bolsa en un moment de desgracia vá tirar la capa al toro, permetent que li possessin lo nom en lo quadro que hi ha á la porta del Bolsín.

Un client que li havia encarregat certa operació, un dia vá escriureli una carta, reclamantli la diferencia.

«Molt Sr. meu—vá contestarli 'l bolsista.—¿Me reclama la diferencia? Donchs tinch lo gust de participarli que ha de ferse cárrech que á la Bolsa hi ha corredors que compleixen y corredors que no poden complir. Aquí la tè la diferencia.»

«Son afm. servidor, etc., etc.»

En Federico es un xitxaretlo que assisteix per primera vegada á una reunió d' etiqueta.

¡Si l' haguessen vist la nit, al anársen 'hi! Semblava un figuri!

Frach nou, clach nou, corbata blanca nova... tot s' ho havia fet exprès.

Tant sols al arribar al vestibul de la casa ahont se ha de donar la festa, repara un amich seu que vá sense guants.

—Y are? li diu: Cuita, torném á casa téva á buscé 'ls guants.

—En Federico palideix; pero per fi declara que no 'n tè, que s' ha descuidat de comprarne.

—Y donchs ¿qué fem?

—Qué vols fer... Ara ja hi som... Y ademés, no t' apuris, no se 'n adonará ningú.

—Sí... ¿y cóm t' ho farás?

—Passaré tota la nit ab las mans á la butxaca.

Davant de un tribunal de Fransa, un home acusat de haver donat mort violenta á la seva dona, confessa 'l seu delicté, dihent que ha obrat aixís per desferse d' ella, ja que 'l matrimoni per ell era un cástich.

Lo president:—Aquesta circumstancia que aleguéu, lo qu' es avuy no 'us servirà de res. Avuy tenim la lley de divorci... Si tant mal vivíau ¿perqué no 'us divorciáveu?

L' acusat:—No vaig volerme divorciar per amor al próxim. La mèva dona viva y divorciada, hauria pogut fer la desgracia de un altre home.

En una tertulia.

Una senyora, esclava de la moda, emprén á un jove guapo y ben plantat.

—M' han dit que vosté es pintor.

—Sí, senyora.

—Volia ferli una pregunta.

—Digui, senyora.

—Escolti ¿quín color li agrada més?

Lo pintor no vá saber que respóndreli.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Ca-ta-lu-nya.

2. ID. 2.ª—Lo-la.

3. ANAGRAMA.—Barco-Carbó.
4. SINONIMIA.—Grans.
5. TRENCA-CLOSCAS.—La Casa de Camp.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Reformista.
7. CONVERSA.—Navaja.
8. GEROGLÍFICH.—Per francesos Fransa.

XARADAS.

I.

PERDUA Desde 'l Teatro del Tivoli, al carrer de la Total, se va perdre ahir á la nit una dos-tres joya. Se suplica á la persona que l' haja trobada se servesca portarla á D.^a Hu-quatze Hu-dos-tres, plassa de la Tres-quatze, número 5, primer pis, ahont se donarán las senyas; y ademés de las gracias, una bona gratificació. S' estimará molt per ser un recort de familia.

Dos CUNYATS.

II.

A un tal Arturo Brugués que crech que viu á Total, lo noy petit de 'n Pasqual li va hu tretze dos-tres.

CAPELLÁ PRE-HISTÓRICH.

ANAGRAMA.

—Y ara ¿hont va senyor Masot á tals horas per aquí?

—Me 'n anava á recibi á la Tot que vé de Tot.

PLÁCIDO.

ACENTÍGRAFO.

—¿Qué fas en aquest tot. Gual?

—Ay, ay ¿qué no 'm sents? Total.

XICOT COM CAL.

TRENCA-CLOSCAS.

DON JUAN GOÑI TÉ DE SALTAR.

VIU A RODA.

Formar ab aquestas lletres lo titol de un célebre melodrama.

CAPELLÁ PREHISTÓRICH.

ROMBO.

Primera ratlla: consonant.—Segona: un número.—Tercera: utensili de taula.—Quarta: nom de dona.—Quinta: altré nom de dona.—Sexta: lloch d' aygua.—Séptima: vocal.

UN SEGON FILARMÓNICH.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 1 2 3 1 2 3 2.—Carrer de Barcelona.
- 6 2 4 2 3 5.—Poble catalá.
- 3 5 6 7 2.—Teatro de Barcelona.
- 3 8 6 2.—Ciutat d' Italia.
- 6 2 3.—Part del món.
- 3 7.—Nota musical.
- 8.—Una vocal.

A. TRINIDAD.

GEROGLÍFICH.

X

SI

PAP

rer

R. T. DIPLOMÁTICH.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 22.